

Satu Hassi vihr ym.

Kirjallinen kysymys Terrafamen kaivoksen valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Vuodesta 2007 alkaen Kainuussa toiminut Talvivaaran monimetallikaivos on ylittänyt merkittävän osan toiminta-ajastaan sille määrättyt rajat esimerkiksi vesistöpäästöjen sulfaatti- ja metallipitoisuuksissa ja purkuvesien määrissä. Kaivos aiheutti vuonna 2012 Suomen kaivoshistorian laajimman ympäristöonnettomuuden, kun Talvivaaran kaivoksen kipsisakka-allas vuoti ympäristöön. Kaivoksen ympäristövaikutukset lähivesistöihin ovat olleet merkittävät. Vuodesta 2015 eteenpäin kaivostoiminta on toiminut Terrafame Oy:n alla, sen jälkeen kun valtio osti Talvivaara Sotkamo Oy:n liiketoiminnan konkurssipesältä. Ympäristöongelmat eivät kuitenkaan ole loppuneet: Terrafamen purkuputki Nuasjärveen on aiheuttanut ja aiheuttaa edelleen selviä muutoksia järven tilaan (ks. esim. <https://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/terrafamen-purkuputken-saasteet-nuasjarven-syvanteissa-happiongelmia-mangaania-liukenee-veteen/>).

Kaivoksen ympäristövalvonnasta vastaa ELY-keskus. Vuodesta 2015 eteenpäin ELY-keskukset eivät ole itsenäisesti tuottaneet ympäristöseurantaa ja siihen liittyviä laboratoriopalveluita, vaan ovat kilpailutuksen perusteella ostaneet ne Lappia lukuun ottamatta Ramboll Finland Oy:lta. Ramboll on osallistunut myös Geologian tutkimuskeskuksen tekemään viranomaisselvitykseen Nuasjärven purkuputken ympäristöhaitoista.

Ramboll ei kuitenkaan tuota seurantatietoja pelkästään valvovalle viranomaiselle, vaan myös valvonnan kohteelle. Yritys nimittäin vastaa Terrafamen velvoitetarkkailusta. Ramboll on myös osallistunut Terrafamen vesienhallinnan YVA-hankkeeseen samoin kuin tehnyt selvityksen kaivoksen positiivisista aluetaloudellisista vaikutuksista Kainuussa. Ramboll teki myös YVA-hankkeita alkuperäiselle Talvivaaran kaivokselle.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko Terrafamen kaivoksen ympäristövaikutusten arvioinnista vastaava Ramboll Finland Oy esteellinen toimimaan myös kaivoksen ympäristövelvoitteiden täyttämistä valvovana tarkkailijana ja

aikooko hallitus puuttua siihen, että sama yritys myy palveluitaan sekä toiminnan harjoittajalle että valvojalle?

Kirjallinen kysymys KK 74/2017 vp

Helsingissä 9.3.2017

Satu Hassi vihr
Hanna Halmeenpää vihr
Krista Mikkonen vihr